

Aylık Enerji Bülteni

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Mayıs 2024 #72

Ezgi İpek

ipeke@tskb.com.tr

Can Hakyemez

hakyemez@tskb.com.tr

7 Haziran 2024

BloombergNEF tarafından yayımlanan “Yeni Enerji Görünümü 2024” isimli rapor ön plana çıktı

Rapora göre, 2050 Net Sıfır Senaryosu'na ulaşılabilmesi için gerekli olan yatırımların sadece ekonomik açıdan rekabetçi teknolojilere odaklanılan baz senaryoya göre %19 artarak 2024-2050 arasında kümülatif olarak 215 trilyon dolara ulaşması gerekiyor. Net Sıfır hedefi için ise 10 yıl içerisinde temiz enerji üretiminin 3 katına çıkması gerektiğini vurgulayan rapor, karbon yakalama teknolojilerine 2040 yılına kadar kümülatif olarak 6,8 trilyon yatırım yapılacağını öngörüyor. BloombergNEF elektrik şebeke projesi yatırımlarının ise 2040'larda yılda yaklaşık 1 trilyon dolara ulaşmasını beklerken, daha temiz enerji teknolojileri ile ihtiyaç duyulan emisyon azaltımına ulaşabileceğini vurguluyor.

Net sıfır senaryosunun hedeflerine ulaşılması için temiz enerji teknolojilerindeki artışın önemi bir kere daha gözler önüne serilirken, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) temiz enerji teknolojileri için gerekli olan kritik mineraller ile ilgili “Küresel Kritik Mineraller Görünümü 2024” raporunu yayımladı. Rapor, kritik minerallere olan talebin 2023 yılında kuvvetli bir artış yaşadığına işaret ederken, lityum talebinin %30, nikel, kobalt, grafit ve nadir toprak elementlerinin %8 ile %15 arasında büyüdüğünü belirtiyor. Rapordaki güncel politika ortamını yansıtan senaryoya göre temiz enerji teknolojilerinde kullanılacak olan kritik mineral talebi 2030 yılında 2023'ün iki katına çıkarken, tüm ulusal enerji ve iklim hedeflerinin karşılandığı senaryoda 2030 yılında üç, 2040 yılında ise dört kat çıkarak yaklaşık 40 milyon tona ulaşıyor. Rapor kritik minerallerin madenciliğinde arz çeşitlendirilmesinin sınırlı olduğunu belirtirken, coğrafi yoğunlaşmanın artacağını ve enerji dönüşümünün hızı açısından risk teşkil edeceğini öngörüyor.

27,59
TWh

Mayıs Üretimi

2.047,3
TL/MWh

Ortalama PTF

%13,4

Mayıs ayında günlük ortalama elektrik üretimi bir önceki aya göre %13,4, bir önceki yılın aynı ayına göre %5,2 arttı.

Haberin detayı için [tıklayın](#).

%16,1

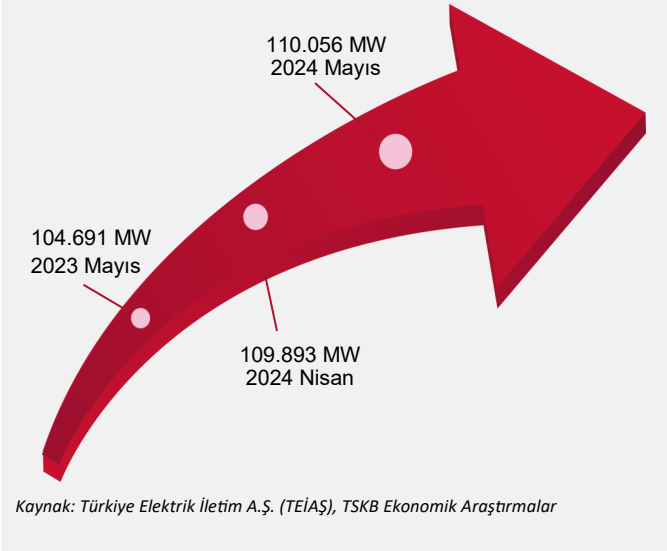
Mayıs ayında PTF bir önceki aya göre %16,1 bir önceki yılın aynı ayına göre ise %7,3 arttı.

Haberin detayı için [tıklayın](#).

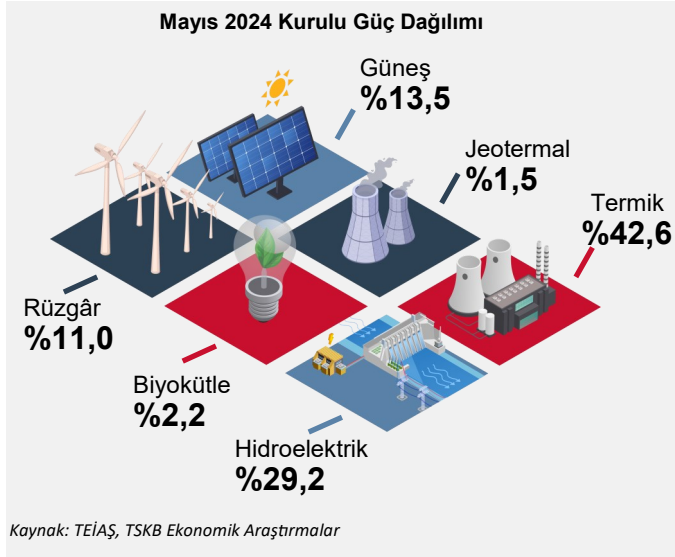

Kurulu Güç Analizi

2024 yılı Nisan ayı sonunda 109.893 megavat (MW) seviyesinde olan Türkiye toplam kurulu gücü, Mayıs ayında 110.056 MW seviyesine ulaştı. Mayıs ayında Nisan ayına kıyasla toplam net 163,3 MW ilave kurulu güç devreye alınırken, bu kurulu gücün 161,9 MW'ı güneş santrallerinden sağlandı. Aynı dönemde bir önceki aya göre hidroelektrik enerjisi santrallerinde 1,4 MW kurulu güç artışı gerçekleşirken, diğer kaynakların kurulu gücünde bir değişiklik gözlemlenmedi.

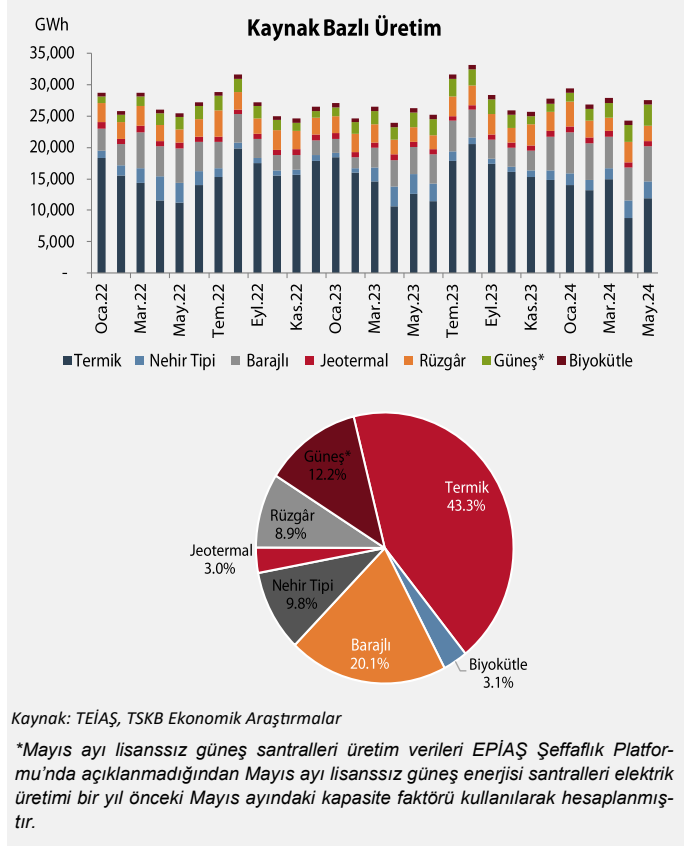

Mayıs ayında devrede olan santrallerin %57,4'ünü yenilenebilir kaynaklardan elektrik üreten santraller oluşturdu. Böylece yenilenebilir kaynakların oranı %55 seviyesinin üzerinde kalmaya ve artmaya devam etti. Hidroelektrik santraller, Türkiye toplam elektrik kurulu gücünün %29,2'sini oluştururken, rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinin toplam kurulu gücüne katkı payı %24,5 seviyesinde gerçekleşti.

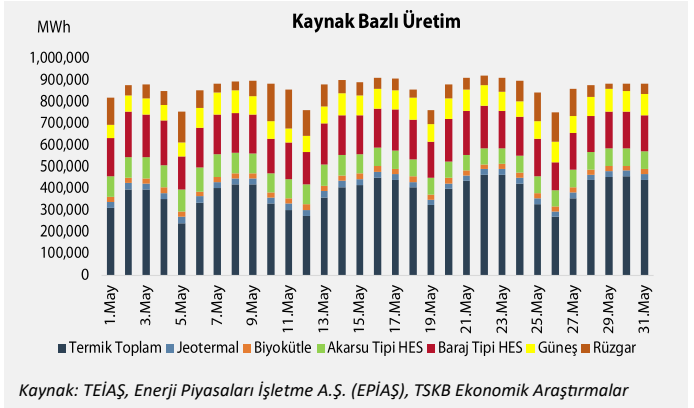
Elektrik Üretim-Tüketim Analizi

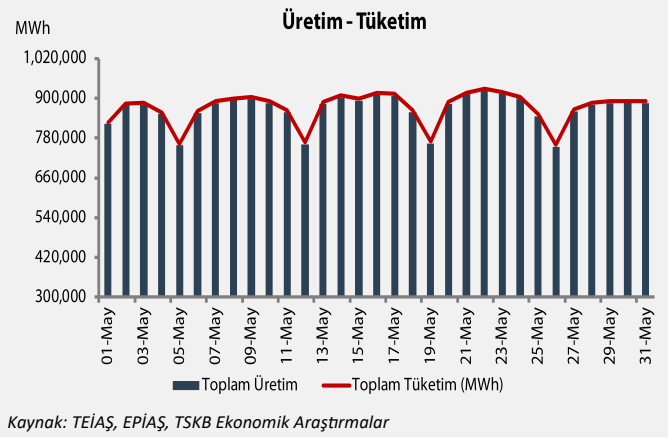
2024 Nisan ayında yaklaşık 24,32 TWh olan toplam elektrik üretimi, Mayıs ayında 27,59 TWh olarak gerçekleşti. Bununla birlikte, Mayıs ayına ilişkin ortalama günlük elektrik üretiminin bir önceki aya göre %13,4, bir önceki yılın aynı dönemine göre %5,2 arttı.

Nisan ayı içerisinde üretilen elektriğin %35,9'unu sağlayan termik santraller, Mayıs ayında toplam üretilen elektriğin %43,3'ünü karşıladı. Elektrik santrallerinin kaynak bazlı kırılımı incelendiğinde, bir önceki ayda %33,3'lük bir paya sahip olan hidroelektrik santraller, Mayıs ayında toplam elektriğin %29,9'unu üretti. Aynı dönemde rüzgâr enerjisi santrallerinden üretilen elektrik miktarı %8,9 seviyesinde gerçekleşirken, jeotermal enerji santralleri ise üretilen toplam elektriğin %3,3'lük kısmını sağladı.

2024 yılı Nisan ayında %61,2 olan yenilenebilir enerji santrallerinin elektrik üretimindeki payı, 2024 Mayıs ayında artarak %54,0 seviyesinde gerçekleşti. İlgili dönemde, baraj tipi hidroelektrik santraller toplam üretimin %20,1'ine katkıda bulunurken, nehir tipi hidroelektrik santralleri toplam üretimin %9,8'sini karşıladı. Bununla birlikte rüzgâr ve güneş enerjisi santrallerinden elde edilen elektriğin toplam üretilen elektriğe oranı %21,1 olarak kaydedildi. Mayıs ayında yenilenebilir enerji santralleri arasında güneş enerjisi santralleri %12,2'lik payı ile barajlı hidroelektrik santrallerden sonra en fazla elektrik üreten ikinci kaynak olarak kayıtlara geçti.

Kaynak: TEİAŞ, EPİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

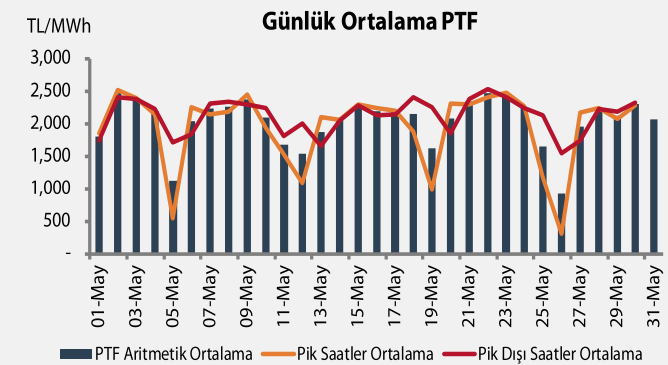
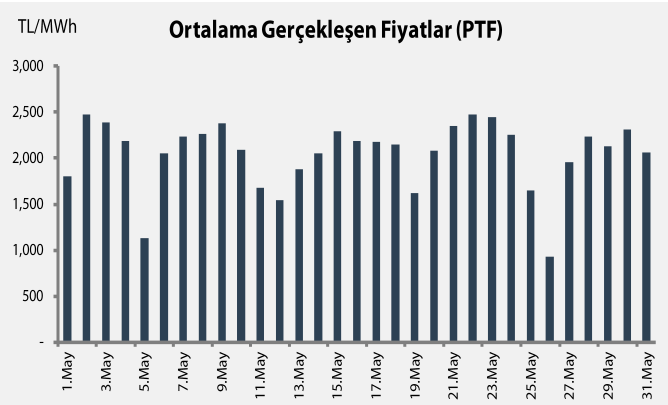
Mayıs ayında lisanslı santrallerin ortalama günlük elektrik üretim miktarı 867.552 megavatsaat (MWh) olarak gerçekleşti. İlgili ay içerisinde lisanslı santrallerden gerçekleşen en yüksek üretim 22 Mayıs Çarşamba günü 922.678 MWh olarak kaydedilirken aynı dönemde lisanslı santrallerden gerçekleşen en düşük üretim 757.511 MWh ile 5 Mayıs Pazar günü oldu.

Aynı dönemde ortalama günlük elektrik tüketimi 872.797 MWh olarak gerçekleşti. Mayıs ayında en yüksek tüketim 927.922 MWh ile 22 Mayıs Çarşamba günü gerçekleşirken en düşük elektrik tüketimi 759.773 MWh ile 26 Mayıs Pazar günü kaydedildi.

Elektrik Fiyat Analizi

Mayıs ayı içerisinde günlük ortalama piyasa takas fiyatı (PTF) 925,2 TL/MWh ve 2.472,0 TL/MWh aralığında gerçekleşti. Mayıs ayı günlük PTF ortalaması 2.047,3 TL/MWh oldu. En yüksek günlük ortalama PTF değeri 2.472,0 TL/MWh ile 2 Mayıs Perşembe günü kaydedilirken en düşük günlük ortalama PTF değeri 925,2 TL/MWh ile 26 Mayıs Pazar günü gerçekleşti.

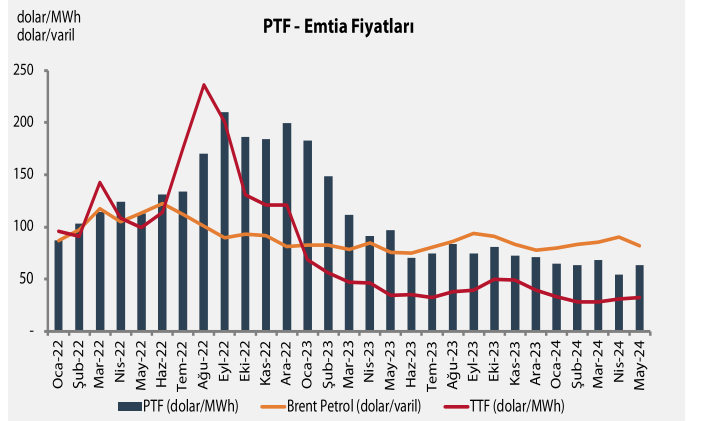
Saatlik veriler incelendiğinde, Nisan ayında PTF toplam 57 saat belirlenmiş azami fiyat limiti olan 2.700 TL/MWh seviyesinden gerçekleşti. Saatlik minimum elektrik fiyatı olan 10,0 TL/MWh ise 26 Mayıs Pazar gününde saat 12.00-13.00 aralığı için kaydedildi.

Kaynak: EPİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Mayıs ayı için günlük PTF analizi yapıldığında pik saatler ortalaması (08.00-20.00 aralığı) tüm saatler ortalaması değerinin %4,3 altında gerçekleşti ve 1.959,8 TL/MWh olarak kaydedildi. Azami limit fiyatı olan 2.700 TL/MWh pik saatlerde 19 defa kaydedilirken, pik saatlerde en düşük fiyat olan 10,0 TL/MWh 1 saat gerçekleşti.

Aynı dönemde pik dışı saatler ortalaması (20.00-08.00 aralığı) 2.134,8 TL/MWh oldu. Azami limit fiyatı olan 2.700 TL/MWh pik dışı saatlerde 38 saat gerçekleşirken, pik dışı saatlerin en düşük fiyatı olan 249,0 TL/MWh 5 Mayıs Pazar günü 07.00-08.00 aralığı için kaydedildi. Nisan ayında 54,5 dolar/MWh olarak kaydedilen PTF ortalaması, Mayıs ayında ortalama 63,5 dolar/MWh'e çıktı. Bir önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında PTF'nin dolar bazında %34,4 aşağıda olduğu görüldü.

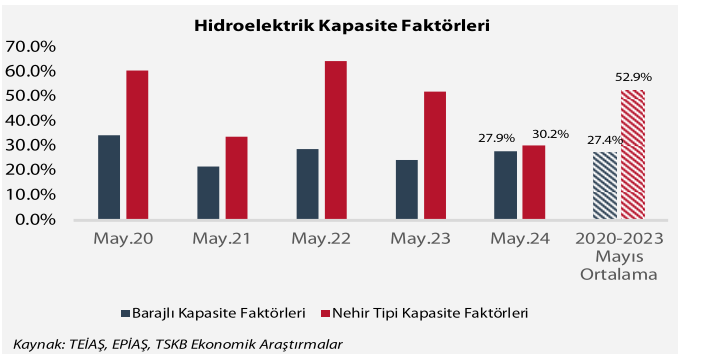
Kaynak: EPİAŞ, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ortalama Emtia Fiyatları

Nisan ayında ortalama 89,9 dolar olarak gerçekleşen Brent petrolün varil fiyatı Mayıs ayında aylık bazda %9 düşüş ile 81,9 dolar seviyesine düştü. Bu ortalama fiyat bir önceki yılın aynı dönemine göre %8,5 yukarıda gerçekleşti.

Nisan ayı ortalaması 31,0 dolar/MWh olan TTF doğal gaz kontrat fiyatı aylık bazda %3,9 artarak 32,2 dolar/MWh olarak gerçekleşti. TTF bir önceki yılın aynı döneme göre ise %8,2lik bir gerileme izlendi.

Hidroelektrik Kapasite Faktörleri

Kaynak: TEİAŞ, EPİAŞ, TSKB Ekonomik Araştırmalar

2024 Mayıs ayına ilişkin barajlı ve nehir tipi hidroelektrik santrallerin kapasite faktörleri sırasıyla %27,9 ve %30,2 olarak gerçekleşti. 2023 Mayıs ile karşılaştırıldığında 2024 Mayıs ayı kapasite faktörleri barajlı santraller için 3,4 yüzde puan artarken, nehir tipi santraller için 22,1 yüzde puan düşüş gözlemlendi. Son 5 yılın Mayıs ayları karşılaştırıldığında ise, 2024 Mayıs ayında barajlı santrallerin en yüksek değere sahip 2020 Mayıs'a kıyasla %6,6, nehir tipi santrallerin ise en yüksek değere sahip Mayıs 2022'ye kıyasla %34,3 aşağıda olduğu görüldü.

Barajlı santrallerin kapasite faktörlerinin 2020-2023 Mayıs ayı ortalamasının 0,5 yüzde puan, nehir tipi santrallerin kapasite faktörlerinin ise ortalamasının 22,6 yüzde puan altında olduğu görüldü.

Sektör Haberleri

Yurt İçinden Haberler

- **Enerji alanında düzenlemeler içeren Kanun Teklifi'nin birinci bölümü kabul edildi.** Kanun teklifine göre Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu koduna göre raporlama zorunluluğu sadece "IV. Grup" maden işletme ruhsatları açısından devam edecek. Kabul edilen diğer maddelere göre ise içme-kullanma suyu temin edilen rezervuarlar ve sulak alanlar ile Kıyı Kanunu kapsamında kalan kıyı ve sahil şeritleri hariç olmak üzere denizler, baraj gölleri, suni göller ve tabii göllerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak ilan edilen alanlarında imar planı yapılmaksızın yenilenebilir enerji üretim santralleri kurulabilmesine karar verildi. Ek olarak, Doğal Gaz Piyasası Kanunu'na "doğal gazın sıvılaştırılması" tanımı eklenirken, Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) yarışmaları kapsamındaki 10 yıllık süresini bitiren lisanssız üretim tesisleri, 10 yılın sonunda lisanslı üretim yapabilecek. Lisanslı üretim sürecinde, sattıkları elektriği piyasa takas fiyatı üzerinden satabilecekler. Üretim tesisi, ilgili piyasa takas fiyatı tesise uygulanan güncel Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) fiyatından fazla olması halinde aradaki fiyat farkını katkı bedeli olarak ödeyecek.

- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar Sakarya Gaz Sahası'nda çıkartılan doğal gaz ile birlikte günlük 170 milyon metreküp doğal gaz besleme kapasitesine ulaşacaklarını kaydetti.** Türkiye'nin doğal gaz depolama kapasitesini artırmak için yaklaşık 4,3 milyar dolar yatırım yaptığını belirten Bakan Bayraktar, Türkiye'nin yaklaşık 5,8 milyar metreküp doğal gaz depoladığını ve 2028 yılına kadar kullanılan yıllık doğal gazın %20'sini depolar hale geleceğini ekledi.

- **Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) 2024 Mart ayına ilişkin Kapasite Mekanizma Ödeme Listesi'ni yayımladı.** Yayımlanan listeye göre Mart ayında verilen kapasite desteği bir önceki aya göre %80 artarak 501 milyon TL'ye ulaşırken, en fazla destek 72 milyon TL ile Soma Kolin Termik Santrali'ne verildi.

- **TEİAŞ "5 ve 10 Yıllık Bağlanabilir Bölgesel Üretim Tesisi Kapasiteleri" isimli raporunu yayımladı.** Rapora göre 2023 yılı içerisinde 107,8 gigavat (GW) olan toplam kurulu gücün 2028 yılında 184,3 GW'a, 2033 yılında ise 210,8 GW'a ulaşması öngörülmüyor.

- **Fotovoltaik hücreler için uygulanan birim gözetim bedeli kilogram başına 85 dolar olarak güncellendi.** Ocak 2023'te kilogram başına 60 dolar olarak belirlenen ve ithal edilen ürünlerin gümrük bölgelerinde belirli bir süre boyunca depolanması için ödenen gözetim bedelinin 25 dolarlık artışı ile yerli fotovoltaik hücre üretiminin teşvik edilmesi amaçlanıyor.

- **Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır batarya ve enerji depolama teknolojileri için yeni bir teşvik programı hazırladığını açıkladı.** Dünyada batarya üretim kapasitesinin 2,6 teravatsaat düzeyinden 2030'a kadar 3,5 kat artarak 9 teravatsaate çıkacağını belirten Bakan Kacır, Türkiye'yi bölgesel batarya üretim üssüne getirmeyi hedeflediklerini ekledi. Bu doğrultuda bugüne kadar 78 milyar lirayı bulan yatırım yaptıklarını vurgulayan Bakan Kacır batarya üretimindeki kritik ham madde ve madenlerin üretimi ve bu alandaki yatırımların planlamasıyla için yeni bir teşvik programının hayata geçirileceğini vurguladı.

- **Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) ile ExxonMobil arasında iş birliği anlaşması imzalandı.** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar sosyal medya hesabın-

dan yaptığı açıklamada, BOTAŞ ile ExxonMobil arasında imzalanmış uzun vadeli sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) tedariki anlaşmasının enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesinde yol oynayacağı belirtildi.

- **Gelir grupları için farklı doğal gaz ve elektrik tarifeleri belirleme konusunda çalışma yapılıyor.** Bloomberg tarafından yayımlanan habere göre, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yapılan çalışma ile düşük gelirli hanelerin düşük faturalarla desteklenmesi planlanıyor. Haberde, çalışması yapılan uygulamanın gelir ve tüketim arttıkça tarifelerin kademeli olarak artırılabilceği anlamına geldiği de belirtiliyor.

- **Türkiye ile Azerbaycan, Türkmenistan doğal gazının Azerbaycan ve Gürcistan üzerinden transit olarak Türkiye'ye ulaştırılması konusunda anlaşmaya vardı.** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar anlaşma ile 2030 yılına kadar Hazar Bölgesi'ndeki Azerbaycan doğal gazının, Türkiye'ye ilave hacimle ulaşmasını ve bu gazın bir kısmının Türkiye üzerinden Avrupa'ya ulaşmasını öngördüklerini belirtirken, anlaşmanın Türkiye ve Avrupa'nın enerji arz güvenliğine katkı sağlayacağını ekledi.

- **"Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.** Buna göre, Kıyı Kanunu'nda yapılan değişiklik ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak ilan edilen alanlarda imar planı yapılmaksızın yenilenebilir enerji üretim santrali yapabilmeye karar verilirken, yenilenebilir enerji yarışmalarında tavan fiyatın Türk Lirası üzerinden verilmesine ve güncellenmesine yönelik hüküm kaldırıldı. Ek olarak, 10 yıllık destek süresini dolduran lisanssız üretim tesislerine tavan fiyat olarak YEKDEM (Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması) kapsamında ödenen tutar getirilirken, lisanslı tesis statüsü kazanmak isteyen tesislere EPDK (Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu) tarafından belirlenecek bir bedel ödeme yükümlülüğü getirildi.

- **Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği (GAZBİR) 2023 Doğal Gaz Dağıtım Sektörü Raporu'nu yayımladı.** Rapora göre 2023 yılında doğal gaz tüketimi 2022 yılına göre %6 azalarak 50 milyar metreküp seviyesine indi. GAZBİR tüketimin azalmasında 2023 yılının 2022'ye göre daha sıcak geçmesinin, elektrik üretiminde doğal gaz yerine alternatif enerji kaynaklarının kullanılmasının, sanayide doğal gaz tüketiminin azalmasının ve 11 ili etkileyen Kahramanmaraş depremlerinin etkisini vurguluyor. Buna göre raporda 2023 yılında konutlarda doğal gaz tüketimi 2022 yılına göre %6, doğal gaz ile elektrik üreten santrallerinin tüketiminin %4, sanayide ise doğal gaz tüketiminin %8 azaldığı belirtiliyor. Ek olarak GAZBİR, 2023 yılında doğal gaz dağıtım yatırımlarının 2022'deki 12 milyar TL değerinden 17 milyar TL'ye ulaştığını belirtiyor.

- **Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nde değişiklikler yapıldı.** Değişikliklere göre 10 MW üstü projelerin kabulü yapılan kısmının dışında kalan bölüm, süresi içinde yapılamazsa bağlantı anlaşmasında kabulü yapılan kısım esas alınarak güncelleme yapılacak. Ek olarak, kabulü yapılarak işletmeye alınan tesislerin, ticari faaliyete başladığı tarihi izleyen bir ay içerisinde sistem kullanım anlaşması imzalanmaması halinde şebekeden ayrılma işlemleri yapılınca kadar ürettikleri elektrik YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak kabul edilecek. Ayrıca yapılan değişiklikler rüzgâr enerjisine dayalı lisanssız proje başvurularında teknik etkileşim izninin olumsuz sonuçlanması durumunda başvuru sahibine saha değişikliği veya revizyon için başvuru yapma hakkı veriyor.

- **Türkiye Ulusal Enerji Planı'ndaki hedeflere ulaşması durumunda 2035 yılına kadar toplam 226,5 milyar dolar değerinde doğal gaz ithalatının önüne geçebilecek.** Enerji Depolama Sistemleri Derneği (EDSİS) ve Enerjide Dijitalleşme Derneği (EDİDER) tarafından düzenlenen 2. Enerji Depolama Sistemleri Zirvesi'nde konuşan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müdür Yardımcısı Ramazan Usta'nın açıklamalarına göre Türkiye'nin 2023'te 326 milyar kWh düzeyinde olan elektrik üretiminin 2035'e kadar yıllık ortalama %3,5 artışla 507 milyar kWh'e ulaşması öngörülüyor. Genel Müdür Yardımcısı Usta, bu hedeflere ulaşılabilmesi için 2035 yılına kadar en az 73 milyar dolar tutarında yenilenebilir enerji santrali yatırımı yapılarak, toplamda 74.353 megavat kapasitesinde yenilenebilir enerji santralini işletmeye almak durumunda olduklarını ekledi. Bununla birlikte bu ilave kapasite ile toplam 703 milyar metreküp doğal gaz ithalatından kaçınılabileceğini sözlerine ekledi.

- **GAZBİR ve GAZMER 6 Şubat 2023 Tarihli Depremler Sonrası Doğal Gaz Dağıtım Faaliyetleri isimli raporunu yayımladı.** Rapora göre 6 Şubat 2023'de Kahramanmaraş merkezli ve 11 ili etkileyen depremlerin enerji sektörüne doğrudan 600 milyon dolar hasar verdiği hesaplanıyor. Bu hasarın içerisinde kamu şirketlerinin payı 123 milyon dolar iken, özel sektör şirketlerinin payı ise 472,5 milyon dolar. Ek olarak raporda depremden etkilenen 11 ilde doğal gaz dağıtım şebekesi hasarının ise 1,04 milyar TL olduğu belirtiliyor.

- **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın açıklamalarına göre Göktepe-2 kuyusunda yeni doğal gaz rezervi bulmak için sondaja başladıklarını açıkladı.** Göktepe 2 kuyusu sondajının Temmuz'da biteceğini belirten Bakan Bayraktar, Sakarya Gaz Sahası'nda günlük üretimin 5 milyon metreküpe ulaştığını belirtti. Bakan Bayraktar, Sakarya Gaz Sahası'nda toplam 20 milyon haneye doğal gaz ulaştırmak için 2028 yılına kadar üretimi 5 katına çıkarmayı hedeflediklerini de sözlere ilave etti. Bununla birlikte Akkuyu Nükleer Güç Santralinde 4 reaktör olduğunu ekleyen Bakan Bayraktar, ilk reaktörü 1 yıl içinde, hedefin tamamını ise 2028'de devreye almaya planladıklarını söyledi.

- **EPDK Mart ayına ilişkin “Elektrik Piyasası Sektör Raporu” ve “Doğal Gaz Piyasası Sektör Raporu”nu yayımladı.** Buna göre Mart ayında elektrik tüketimi bir önceki yılın aynı ayına göre %3,9 artarak 27,8 TWh'e ulaştı. Elektrik tüketimi Şubat ayında 26,7 TWh olarak gerçekleşmişti. Bununla birlikte Mart ayındaki faturalanan elektrik tüketimi ise yıllık bazda %5,8 artarak 21,3 TWh olarak gerçekleşti. Yayımlanan raporlardan biri olan “Doğal Gaz Piyasası Sektör Raporu”na göre, Mart ayında toplam doğal gaz tüketimi bir önceki yılın aynı ayına göre %5,4 artarak 5,96 milyar metreküpe (bcm) ulaşırken tüketilen doğal gazın %49,4'ü konutlar tarafından kullanıldı. Doğal gaz ithalatı ise 2023 yılı Mart ayına göre %5,27 azalarak 4,32 bcm olarak gerçekleşti.

Yurt Dışından Haberler

- **Avrupa Hidrojen Bankası, ilk hidrojen ihalesinin sonuçlarını açıkladı.** Avrupa Komisyonu tarafından yapılan açıklamaya göre, 132 başvuru arasından seçilen 7 proje 720 milyon euro'luk hibe alacak. Finlandiya, İspanya, Portekiz ve Norveç'te bulunan ilgili 7 projede on yıl içerisinde 1,58 milyon ton yenilenebilir hidrojen üretilmesi planlanıyor. 10 milyon tondan fazla karbon emisyonunu önlemesi beklenen projeler için gerçekleştirilen ihalelerde yenilenebilir hidrojenin kilogramına 0,37 ile 0,48 euro arasında teklif verildi.

- **Temiz teknolojilerin üretimine yapılan küresel yatırım miktarı 2023 yılında 200 milyar dolara ulaştı.** IEA tarafından yayımlanan “Temiz Teknolojilerin Üretimine Geliştirilmesi – Enerji Teknolojileri Perspektifi Özel Raporu”na göre, temiz teknolojilerin üretimine yapılan küresel yatırım bir önceki yıla göre %70'lik bir artış gösterdi ve 200 milyar dolara ulaştı. Rapor, 200 milyar dolarlık bu yatırımın 80 milyar dolarlık kısmının fotovoltaik güneş paneli üretimine ve 110 milyar dolarlık kısmının batarya üretimine yapılan yatırımların oluşturduğuna işaret ediyor. 2023 yılında yapılan yatırımların %40'ünün 2024 yılında devreye gireceğini belirten rapor, batarya üretim kapasitesinin 2030 yılında 9 teravatsaati geçebileceğini ifade ediyor.

- **Ember Climate 2023 Küresel Elektrik Görünümü raporunu yayımladı.** Rapor yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen küresel elektrik payının 2017 yılındaki %25 payından 2023 yılında %30'a ulaşarak yeni bir rekor kırdığını belirtiyor. Ember Climate bu rekorda en büyük payın güneş ve rüzgâra ait olduğunu belirtirken, kuraklık sebebiyle hidroelektriğin payının son 5 yılın en düşük seviyesine indiğini ekliyor. 2023 yılında küresel elektrik talebinin yıllık 627 TWh artarak 29,470 TWh'a ulaştığını belirten Ember Climate, talep artışının elektrikli araçlar, ısı pompaları, elektrolizörler, klima ve veri merkezlerinden kaynaklandığını öne çıkarıyor. Rapora göre ise Türkiye'nin elektrik üretimindeki yenilenebilir enerji kaynaklarının payı 2017 yılındaki %27 değerinden 2023'te %42'ye çıktı.

- **ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA) petrol fiyatı tahminini aşağı yönlü revize etti.** EIA tarafından yayımlanan “Mayıs 2024 Kısa Dönem Enerji Görünümü” raporuna göre, Brent petrolün varil fiyatı 2024 ve 2025 yıllarında sırasıyla 87,79 ve 85,38 dolar olarak tahmin edildi. Bir önceki tahminde 2024 ve 2025 yılları için tahmin edilen Brent petrolün varil fiyatı sırasıyla 88,55 ve 86,98 dolar idi.

- **IEA Mayıs ayı Petrol Piyasası Raporu'nu yayımladı.** IEA 2024 yılı toplam petrol talebindeki artış tahminini Nisan ayı tahminine göre günlük 140 bin varil düşürerek günlük 1,1 mil-

yon varil olarak açıkladı. Rapor azalan tahminde zayıflayan Avrupa teslimatlarının etkisini vurgularken, 2025'e ilişkin talep artış tahmininin ise günlük 1,2 milyon varil ile 2024'ü geride bıracağını öngörüyor.

- **Küresel petrol talebi 2034 yılında pik noktasına ulaşacak.** Basında çıkan habere göre Goldman Sachs küresel petrol talebinin pik noktasına ulaşma tahminini 2034 olarak belirterek, 2030 yılı için petrol talep tahmini günlük 106 milyon varilden 108,5 milyon varile çıkardı. Goldman Sachs pik noktasının ardından petrol talebinin 2040'a kadar yatar bir seyir izlemesini bekliyor.

- **IEA Uygun Fiyatlı ve Adil Temiz Enerji Geçişine Yönelik Stratejiler isimli raporunu yayımladı.** Rapora göre, tüketicilerin enerji harcamaları 2022 yılında kişi başı ortalama 1200 dolar ile önceki 5 yılın ortalamasının %20 üzerine çıkarken, yüksek fiyatlar en çok yoksul ve savunmasız kesimleri etkiliyor. IEA toplumdaki farklı gelir grupları arasında enerji kullanımını ve ödeme gücü açısından büyük eşitsizliklerin altını çizerek, 750 milyon insanın elektriğe, 2 milyardan fazla insanın ise temiz pişirme teknolojileri ve yakıta erişimi olmadığını vurguluyor. Temiz enerji teknoloji maliyetlerinin azaltılmasının enerji sektörü için yeni bir rota fırsatı sağladığını belirten rapor iyi tasarlanmış politikalar ile temiz enerji teknolojilerinin yeterince hizmet alamayan tüketicilere getirebileceğini açıklıyor. Buna göre, IEA adil dağılımlı ve bilinçli politika tasarımları ile büyük ölçekli yatırım ve finansman koşullarının yaratılmasıyla temiz enerji sistemine geçişte toplumun tüm kesimlerinin katılımının sağlanabileceğini vurguluyor. Ek olarak rapor, temiz enerji geçişinin ani piyasa dengesizliklerine karşı altyapı, güç sistemi esnekliği ve uzun vadeli hedeflerin net olmasının önemini de altını çiziyor.

- **Ren21 “Yenilenebilir Enerji Kaynakları 2024 Küresel Durum Raporu” kapsamında 2024 Enerji Talebi Raporu'nu yayımladı.** Rapora göre 2021 yılında tüketilen toplam enerjinin %34'ü sanayi, %33'ü binalar, %30'u ulaşım ve %3'ü tarım sektörü tarafından kullanıldı. Bu paylara ek olarak 2021 yılında yenilenebilir enerjinin toplam nihai enerji tüketiminde payı sanayi için %16,8, binalar için %15,9, ulaşım için %3,9 ve tarım için %15,4 oldu.

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD.

NO:81 FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

T: +90 (212) 334 50 50 F: +90 (212) 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. Her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir. Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler. Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.